

KURSPLAN

Dok.nr:	KP-007	Revisjon:	2.02	Dato:	21.01.2021
Forfatter:	Endret sist av DSB				
Godkj. av:	Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 21. januar 2021.				

Kursplan -Ledelse trinn D - Overordnet vakt og innsatsledelse

Revisjonslogg

Versjon Nr	Emne, endringer (Henvis til dok./kap./sider. Beskriv endringen)	Utført av	Dato
1_0	Godkjent av DSB		Juli 2012
1-1	Fag- og timefordeling - Fagledermodulen Emner nummer 2.1: Endret fra 4 til 2 timer Emner nummer 2.4: Endret fra 4 til 2 timer Emner nummer 3.5: Flyttet til 4.6 Emner nummer 4.2: Fjernet og fordelt emnene 2.1 og 2.2 Emner nummer 4.3: Endret fra 24 til 32 timer. 8 timer hentet fra 2.1, 2.4 og 4.2. 4 timer brukes til terror og viljestyrte handlinger Emner nummer 4.4: Ny tittel, tilføyelse i målet + ny hovedmomenter Emner nummer 4.5: Nå 4.6: Mål og hovedmomenter er endret etter innspill fra forfatter som har skrevet lesehefte til emnet 8. Vurdering Forberedende modul - I punkt 1) er det lagt til "overordnet innsatsledelse". - I punkt 2) er teksten endret fra tallkarakter til bestått/ikke bestått. Fagledermodulen - Lagt inn nytt punkt 1) om innlevering av drøftingsoppgave før kursstart. - Lagt inn nytt punkt 3): Muntlig tilbakemeldinger til hver enkelt elev, minst 1 gang ila modulen. Tilbakemeldingene gis av kursleder på bakgrunn av egne observasjoner og innsamlet info fra foreleserne. 9. Litteratur Litteraturlisten er utvidet.	NBSK	13.12.13
2_0	Kursplanen har gjennomgått en grundig revidering og fått nytt versjonsnummer og nytt navn. Forberedende modul er tatt ut og finnes nå i en egen kursplan – Ledelse trinn D - Forkurs Medlemmer i arbeidsgruppen; se punkt 12 Andre forhold	NBSK. Sendt DSB forespørsel om pilot før godkjenning	29.06.18
2_0_1	Justeringer etter pilot Opptakskravet om test i systematisk ledelse er byttet ut med "Lest Taktikkboken". 8. Vurdering: Vurderingsform er endret Skrevet inn i punkt 10 at timetallene er veiledende Operativ psykologi er flyttet fra Forkurset til hovedkurset D4.5: Mediehåndtering er redusert fra 8 til 4 timer. Disse timene er flyttet til D4.1-3.	NBSK	2018 - 2019
	Kursplan sendt DSB for fastsettelse etter pilot.	NBSK	April 2020
2_0_2	Endring av taksonomi og enkelte språklige justeringer.	DSB	Januar 2021

Innholdsfortegnelse

Revisjonslogg	2
Innholdsfortegnelse.....	3
1. Bakgrunn.....	4
2. Mål.....	5
3. Målgruppe	5
4. Opptakskrav.....	5
5. Kompetanse.....	6
6. Varighet	6
7. Arbeidsformer	6
8. Vurdering	6
9. Begrepsbruk i kursplanen	8
10. Ledelse D.....	10
Innsatsledelse	10
Fag- og timefordeling	10
Overordnet vakt.....	11
Fag- og timefordeling	11
1 Administrative forhold – informasjon til deltakerne.....	12
1.1 Kursåpning og kursavslutning.....	12
Innsatsledelse	12
D1 Lovmessige forutsetninger	12
D2 Faglig kunnskap om hendelser.....	12
D3 Samvirkeaktører og samvirke under hendelser	13
D4 Innsatsledelse under hendelser	14
D5 Etterarbeid etter innsats.....	15
Overordnet vakt	16
D6 Lovmessige forutsetninger og forebyggende elementer	16
D7 Analyser og planverk.....	17
D8 Evaluering og læring	17
D9 Informasjon og media	18
11. Litteratur.....	20
12. Andre forhold	21

1. Bakgrunn

Dimensjoneringsforskriften¹ stiller krav til opplæring og kompetanse. For brannsjef, leder for beredskapsavdeling og overordnet vakt er det krav om gjennomført beredskapsutdanning trinn 3.

Kursplanen for utrykningsledelse (tidligere beredskapsutdanning trinn 1 og trinn 2) ble revidert i 2013-2014. I 2016 ble det utarbeidet et nytt kursopplegg for alarmsentraloperatører. Kursplanene til grunnkurs heltid ble revidert i 2017/18. Beredskapsutdanning trinn 3 (BER-3) ble sist revidert i 2012. Rutiner for utarbeidelse av kursplaner fastsetter at revidering av kurs skal som minimum skje hvert femte år.

BER-3 hadde behov for oppdatering av opplæringsmodellen for kurset, struktur i kurset og sammenheng med de øvrige kursene som gir læreforutsetninger for elevene som kommer fra den brann- og redningsfaglige linjen. Tidligere kursplaner på dette nivået var heller ikke skrevet i en form som ivaretok kravet til interne fastsatte læringsmål og fastsatt begrepsbruk. Det var også behov for å gjøre en ny vurdering og prioritering av fagemnefordelingen. Bl.a. var Enhetlig ledelsessystem (ELS) et selvstendig ukes-kurs som inngikk i BER-3. 7-trinnsmodellen har fått større fokus i utrykningsledelseskurset siden forrige revidering av BER-3. Kursplangruppen mente derfor at undervisningen innen ledelse under innsats burde endres ved å integrere prinsipper fra både ELS og 7-trinnsmodellen. Øvrige elementer i ELS-kurset mente kursplangruppen burde inngå i et eget stabskurs (Ledelse trinn E)*, der det gis ytterligere kunnskaper og ferdigheter innen stabsledelse og stabsarbeid.

Når kursplanene for ledelsesutdanning legges fram for godkjenning i DSB, gjøres dette ved å dele "Ledelsesutdanning i brannvesenet" i 5 trinn: Ledelse A, B, C, D og E.

Trinn	Emne	Tidsramme	Opptakskrav
Ledelse trinn A	Brannforebygging	4 uker	Bestått grunnkurs og nettbasert test i grunnkursemnene
	Røyk- og kjemikaliedykkerledelse		
	Formidler- og veilederrollen		
	Brann og redningsfaglige emner		
Ledelse trinn B	Utrykningsledelse	4 uker	Bestått Ledelse trinn A eller BER-1
Ledelse trinn C	Organisasjon og ledelse	2 uker	Bestått Ledelse trinn B
Ledelse trinn D	Overordnet vakt og innsatsledelse	4 uker	Bestått Ledelse trinn C eller Forkurs ledelse trinn D og lest Taktikkboken
Ledelse trinn E * Ikke påbegynt	Stabsledelse og stabsfunksjoner	1 uke	Ingen opptakskrav, men de som har en lederrolle i stabsarbeid vil bli prioritert

¹ Forskrift av 26.juni 2002 om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften). Det er utarbeidet forslag til ny dimensjoneringsforskrift med utkast til høringsnotat. Forskriften er sendt på høring

2. Mål

Kurset skal gi eleven kompetanse, kunnskaper, ferdigheter og holdninger for å ivareta ansvar, myndighet og faglige forhold knyttet til hendelser som brann- og redningsvesenet til enhver tid blir satt til å håndtere. Dette gjelder både under ulykker og andre uønskede hendelser (innsatsledelse) og myndighetsutøvelse utenfor ordinær arbeidstid (overordnet vakt).

Dette innebærer at eleven etter endt kurs har:

- ferdigheter innenfor innsatsledelse gjennom situasjonsvurdering, beslutningstaking, kommunikasjon, samhandling og teamarbeid
- forståelse for og har ferdigheter i hvordan brann- og redningsvesenets operative oppgaver organiseres og ledes
- kunnskaper om brannfaglige og redningsfaglige emner for å kunne støtte og lede innsatsen på et brann- og skadested
- kjennskap til beredskapsorganisering og kan påta seg rollen som innsatsleder brann
- kunnskaper for å ivareta funksjonen som overordnet vakt

3. Målgruppe

Kursets målgruppe er brannsjef, ledere av beredskapsavdelinger, og personell som skal inneha funksjonen som overordnet vakt, det vil si funksjonene brannsjefens stedfortreder (der det er krav til ledelse trinn D), vakthavende brannsjef og innsatsleder.

4. Opptakskrav

Det er tre ulike løp som gir mulighet for å bli leder i brann- og redningsvesenet:

1. Brann- og redningsfaglig ledelsesutdanning Ledelse trinn C eller Beredskapsutdanning trinn 2
2. Ingeniørutdanning, annen relevant høgskoleutdanning (180 studiepoeng) eller teknisk fagskole og gjerne lederpraksis fra andre virksomheter enn brann- og redningsvesenet
3. Svennebrev som feier og gjennomført forebyggende kurs

De som har dispensasjon til å ivareta funksjonen som overordnet vakt eller skal ivareta denne funksjonen, vil bli prioritert.

For pkt. 1 vil søkere være kvalifisert til opptak direkte på Ledelse trinn D.

For pkt. 2 og 3 vil søkere kvalifisere seg til opptak på Ledelse trinn D gjennom nettbasert kurs i brannvern og Forkurs før Ledelse trinn D (egen kursplan).

I tillegg må alle ha lest Taktikkboken (se litteraturlisten).

Kursplangruppen ser mange fordeler med å kunne gjennomføre kurs med deltakere med ulik bakgrunn og geografisk tilhørighet, for å legge til rette for variert erfaringsutveksling.

5. Kompetanse

Kurset skal kvalifisere personell til funksjonen som brannsjef (§ 7-11), leder for beredskapsavdeling (§7- 8) og overordnet vakt (§7-10).²

Hovedoppgaven for en brannsjef er administrativ og organisatorisk ledelse av hele brann- og redningsvesenet. Avdelingsleder har ledelse av egen organisatorisk enhet som primæroppgave. Brann- og redningsfaglig kompetanse er viktige elementer i utdanningen. I tillegg kommer kunnskaper innenfor virksomhetsstyring, administrasjon og organisering, men sistnevnte oppgaver vil bli viet lite tid på dette kurset da dette tilbys av andre utdanningsinstitusjoner. Personell som innehar funksjonen som overordnet vakt har særlig behov for kompetanse innenfor innsatsledelse, derfor prioriteres dette særskilt. Sentrale ferdigheter innenfor innsatsledelse er situasjonsvurdering, beslutningstaking, kommunikasjon, samhandling og teamarbeid. Både teoretisk kunnskap og praktisk trening er nødvendig for å kunne utøve god innsatsledelse.

Kursplanen skal ivareta opplæring som gir kompetanse til funksjonen innsatsleder brann og overordnet vakt. Prioriteringer av fagområder og emner i kursplanen gjenspeiler dette. Kursplanen og opplæringen har primærfokus på beredskaps- og innsatssituasjonen. Ledelse trinn D inngår som det avsluttende elementet i det forskriftsmessige opplæringsløpet. I kurset sammenstilles elever med forskjellig bakgrunn og ulike opplæringsløp til en felles avslutning for kvalifisering. Kurset er den høyeste kvalifiserende opplæring som blir gitt i det statlige brann- og redningsfaglige opplæringsløpet.

6. Varighet

	Emne	Timer
Ledelse D	Administrative forhold, informasjon, eksamen	12 timer
	Innsatsledelse – brann	100 timer
	Overordnet vakt	48 timer
	Timer til sammen Ledelse trinn D	160 timer

Det stilles ingen krav til at alle timene i Ledelse D tas sammenhengende. Det vil bli lagt opp til selvstudie i forkant av kurset og ilt. kursukene.

7. Arbeidsformer

Kurset vil ha en hensiktsmessig fordeling mellom teori og praksis ved bl.a. bruk av selvstudie, forelesninger, gruppearbeid og praktiske øvelser.

8. Vurdering

Underveis er formålet med vurdering å veilede, motivere og utvikle eleven, og dessuten sikre at de når hovedmålene i opplæringen. Læringsmålene som er beskrevet i denne kursplanen danner utgangspunkt for vurderingen.

² I henhold til gjeldende forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 7-11stilles det krav til at brannsjefens stedfortreder skal ha kvalifikasjoner enten som leder av forebyggende avdeling (ikke krav om beredskapsutdanning trinn 3) eller som leder av beredskapsavdeling (krav om beredskapsutdanning trinn 3).

Vurderingsform:

- Praktisk eksamen i innsatsledelse
- Individuell muntlig eksamen

Det gis en samlet tallkarakter der 6 er best og karakterene 0 og 1 gir ikke bestått. Norges brannskoles fraværsreglement gjelder for kurset.

9. Begrepsbruk i kursplanen

Mål og læringsutbytte er formulert med bakgrunn i begrep hentet fra tabellene nedenfor.

Kognitive ferdigheter – verb som beskriver mentale handlinger

	Ferdighets-verb	Forklaring	Følger for undervisningen
Kategori 1	Kjenne til / vite om	Kjenner til og vet noe om fenomenet. Forutsetter ikke videre å vurdere hva som skal gjøres, men innebærer det første steget mot forståelse.	En kan tenke seg at det er mulig å lære seg å <u>kjenne til</u> kun gjennom f.eks. forelesninger, film, selvstudie.
Kategori 2	Forstå / forklare	Å kjenne til et fenomen så godt at det kan forklares, utdypes og gjenfortelles.	En kan tenke seg at det er vanskelig å lære seg å <u>forstå</u> uten å skaffe seg et eierforhold til de aktuelle temaene. Forelesninger og litteratur er ofte ikke tilstrekkelig. Eleven må f.eks. arbeide med å se sammenhenger i temaer og hendelser ved å anvende egne erfaringer eller lage egne eksempler. Instruktøren må legge til rette for og etterspørre dette, gjennom f.eks. diskusjoner, oppgaveløsning, demonstrasjoner, forsøk.
	Vurdere	Kan sette opp mot hverandre fordeler og ulemper med problemet/oppgaven, men det er ikke krav til å selv måtte ta beslutninger. Eksempler på vurderinger er å skille mellom to/flere fenomen eller gjøre beregninger.	En kan tenke seg at å <u>vurdere</u> vanskelig lar seg lære uten å arbeide selvstendig med caser eller eksempler (selvvalgte eller valgt av instruktør) der løsningene ikke er selvfølgelige. Instruktøren må legge til rette for og etterspørre dette, gjennom f.eks. caser, table-top.
Kategori 3	Beslutte	Har reflektert over og overveid mulige løsninger, og videre kan fatte en beslutning eller ta en avgjørelse basert på disse vurderingene. Det er ikke tilstrekkelig å bare kunne vurdere.	Å lære seg å <u>beslutte</u> vil i tillegg til forutsetningene under "vurdere" også forutsette at eleven settes i situasjoner der det "oppleves" hvilke konsekvenser den aktuelle beslutning kan gi. Det vil igjen forutsette mer reelle, og mindre fiktive situasjoner i undervisningen, enn under "vurdere" og "forstå". Instruktøren må legge til rette for og etterspørre dette, gjennom f.eks. simuleringsøvelser, andre virtuelle verktøy, fullskala-øvelser.

Psykomotoriske ferdigheter (verb som beskriver kroppslige handlinger)

	Ferdighets-verb	Forklaring	Følger for undervisningen
Kategori 1	Gjennomføre under veiledning	Kan gjennomføre handlinger under veiledning, ved å bli vist hvordan og/eller med støtte underveis.	Å lære eller å bli bedre i psykomotoriske ferdigheter forutsetter tilgang til nødvendig fysisk utstyr og relevante situasjoner, der eleven bruker motorikk og sanser i øvelse. Det er ikke tilstrekkelig verken med forelesninger, litteratur eller casebaserte diskusjoner. Å lære seg å <u>gjennomføre under veiledning</u> forutsetter i tillegg til utstyr også en veileder som støtte.
Kategori 2	Gjennomføre (selvstendig)	Å gjennomføre handlinger selvstendig uten tidspress og kompliserende forhold. På kommando, tegn, signal eller etter eget initiativ. Uten veiledning. Det stilles krav til utførelsen.	Å lære seg å <u>gjennomføre selvstendig</u> forutsetter det samme som "gjennomføre under veiledning", men vil i tillegg kreve mer komplekse HMS-tiltak, i og med at studenten skal gjennomføre selvstendig.
Kategori 3	Beherske (ekspert)	Å kunne gjennomføre handlinger fullkomment hvor hensyn er tatt til hurtighet og presisjon. Selv ved kompliserende og distraherende forhold velge raskeste og mest nøyaktige måte å gjennomføre handlingen på. Dette innebærer en viss automatikk og at man er godt drillet.	Å lære seg å <u>beherske</u> forutsetter det samme som "gjennomføre selvstendig", men vil i tillegg kreve ytterligere - mer komplekse HMS-tiltak og - mer reelle situasjoner, enn under gjennomføre selvstendig – fordi vanskelighetsgradene på fysiske læringsaktiviteter økes.

Affektive ferdigheter (verb som beskriver holdninger og verdier)

Det er kun den affektive ferdigheten "å lede" som brukes i kursplanen for ledelse trinn D. I andre kursplaner kan det være behov for flere affektive ferdigheter som "å samarbeide" eller "å koordinere". Sammenlignet med disse to eksemplene er "å lede" den høyeste kategorien.

	Ferdighets-verb	Forklaring	Følger for undervisningen
Kategori	Lede	Ved sine råd og innflytelse bestemme over og føre an handlemåtene til de man er leder for. Å lede innebærer også å styre en innsats under tidspress. Forstår og håndterer usikkerhet som oppstår. Å lede innbefatter kognitive ferdigheter som vurdere og beslutte. Gjenkjenner aktuelt beslutningsgrunnlag og bestemmer beslutningstidspunkt.	Å lære å <u>lede</u> forutsetter først og fremst at eleven arbeider i relasjon med andre. Å lede kan ikke gjøres individuelt. Øvelse i situasjoner der en må lede andre. F.eks. lede vedlikehold av utstyr, lede en innsats, lede en øvelse, lede evaluering etter øvelser, etc.

10. Ledelse D

Innsatsledelse

Fag- og timefordeling

Fagområder	Emne-kode	Emne	Timer emnet	Timer fagomr.
1. Administrative forhold og informasjon	1.1	Kursåpning	4 timer	
		Praktisk eksamen	4 timer	
		Kursavslutning, evaluering	4 timer	
		Selvstudie	8 timer	
		Sum timer		20 timer
D1: Lovmessige forutsetninger				
	D1.1	Love og forskrifter		
		Sum timer		4 timer
D2: Faglig kunnskap om hendelser				
	D2.1	Brann	6 timer	
	D2.2	Redning	6 timer	
	D2.3	CBRNE og akutt forurensing	6 timer	
	D2.4	Terror og tilsiktede hendelser	6 timer	
		Sum timer		24 timer
D3: Samvirkeaktører og samvirke under hendelser				
		Nødetatene		
		Redningstjenesten		
		Totalforsvaret		
		Sum timer		4 timer
D4: Innsatsledelse under hendelser				
	D4.1	Innsatsleders kunnskaper og ferdigheter	44 timer (inkluderer betydelig andel praksis)	
	D4.2	Organisering av innsatsen		
	D4.3	Systematisk innsatsledelse		
	D4.4	Operativ psykologi		
	D4.5	HMS på skadestedet	12 timer	
	D4.6	Mediehåndtering under en pågående innsats	4 timer	
		Sum timer		60 timer
D5: Etterarbeid etter innsats				
	D5.1	Rapportering	2 timer	
	D5.2	Kollegastøtteordning, debriefing og defusing	6 timer	
		Sum timer		8 timer
Til sammen				120 timer

Overordnet vakt

Fag- og timefordeling

Fagområder	Emne- kode	Emne	Timer emnet	Timer fagomr.
D6: Lovmessige forutsetninger og forebyggende elementer	D6.1	Love og forskrift for brann- og redningsvesenet generelt	4 timer	
	D6.2	Rolleforståelse	2 timer	
	D6.3	Økonomiske og rettslige forhold	2 timer	
	D6.4	Bekymringsmeldinger, ulovlig og feil bruk av objekter	8 timer	
		Sum timer		16 timer
D7: Analyser og planverk	D7.1	ROS-analyse	2 timer	
	D7.2	Forebyggende analyse og grunnleggende brannforebygging	4 timer	
	D7.3	Beredskapsanalyse	4 timer	
	D7.4	Beredskapsplaner for brann- og redningsvesenet	4 timer	
	D7.5	Variable forebyggende- og beredskapstiltak	2 timer	
		Sum timer		16 timer
D8: Evaluering og læring	D8.1	Evaluering av branner og innsatser	4 timer	
	D8.2	Erfaringslæring lokalt og nasjonalt	4 timer	
		Sum timer		8 timer
D9: Informasjon og media	D9.1	Kritisk informasjon til befolkningen	2 timer	
	D9.2	Media som informasjonskanal og samarbeid med journalister	4 timer	
	D9.3	Bruk av sosiale media	2 timer	
		Sum timer		8 timer
Sum timer alle fagområder og emner				48 timer

1 Administrative forhold – informasjon til deltakerne

1.1 Kursåpning og kursavslutning

Læringsmål

Eleven skal:

- 1.1.1 kjenne til kursplanen for kurset og hvilke formelle krav som gjelder for å få bestått kurs
- 1.1.2 forstå viktigheten av et positivt og trygt læringsmiljø
- 1.1.3 vurdere eget læringsutbytte og evaluere de enkelte emnene

Elevene skal avlegge en individuell muntlig og praktisk eksamen etter fullført kurs (obligatoriske emner).

Innsatsledelse

D1 Lovmessige forutsetninger

Læringsmål

D1.1 Lover og forskrifter

Eleven skal:

- D1.1.1 forstå og forklare hvordan brann- og eksplosjonsvernloven §§ 5 og 12 kommer til anvendelse under en pågående hendelse
- D1.1.2 vite hva brann- og eksplosjonsvernloven §§ 9 og 10 sier om evaluering etter en hendelse
- D1.1.3 vite hva § 10 i forskrift om brannforbygging sier om orienteringsplaner og branntekniske tegninger
- D1.1.4 vite hva Internkontrollforskriften sier om krav til HMS og egensikkerhet

D2 Faglig kunnskap om hendelser

Læringsmål

D2.1 Brann

Eleven skal:

- D2.1.1 vite om brannutvikling, røykspredning og andre faremomenter ved brann i ulike objekter og konstruksjoner, inkludert tunneler og skip
- D2.1.2 vite om bygningsmaterialers brann- og bygningstekniske egenskaper D2.1.3 vite om ulike byggverk og brannklassifisering av disse
- D2.1.3 forstå branntekniske tegninger som grunnlag for taktiske valg og beslutninger
- D2.1.4 forstå metoder og bruk av verktøy ved slokkeinnsats (røykventilasjon, termikk, røyktemperatur i tunnel, industrilokaler mv.)
- D2.1.5 vite om prinsipper for organisering av innsats ved brann i utmark

D2.2 Redning

Eleven skal:

- D2.2.1 vite om mangfoldet i redningsoppdrag det forventes at brann- og redningsvesenet skal kunne håndtere
- D2.2.2 forstå situasjonsbilde for å kunne vurdere risiko og deretter iverksette nødvendige tiltak for å kunne utføre en sikker og effektiv redningsinnsats
- D2.2.3 vite om de mest brukte redningstekniske prinsipper og metoder ved transportulykker på vei og jernbane, arbeidsulykker, overflateredning og drukningsulykker, konstruksjonskollaps, flom og skredulykker etc.
- D2.2.4 vite om bistandsressurser og deres kapasiteter og begrensninger ved ulike ulykker

D2.3 Chemical, Biologiske agens, Radioaktive stoffer, stråling fra Nukleært materiale, Eksplosiver- CBRNE og akutt forurensning

Eleven skal:

- D2.3.1 vite om betydningen av og risiko som er knyttet de ulike elementene i begrepet CBRNE
- D2.3.2 beslutte organisering av et CBRNE-skadested, inklusiv etablering av Hot-, Warm- og Cold- zone
- D2.3.3 vite om muligheter og begrensninger ved deteksjon av farlige stoffer
- D2.3.4 vite om muligheter og begrensninger ved livreddende innsats og standard rens av pasienter
- D2.3.5 forstå hvilke ressurser som kreves ved en CBRNE-hendelse
- D2.3.6 vite om avtaler og bistandsressurser som kan benyttes ved CBRNE-hendelser
- D2.3.7 vite om ordningen for "Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning" (IUA) og det lokale og regionale samarbeidet innen IUA regionene
- D2.3.8 vite om hvilke forventninger andre nødetater og samarbeidsaktører har til innsatsleder brann vedrørende faglig rådgivning innen CBRNE-hendelser og akutt forurensning

D2.4 Terror og tilsiktede hendelser

Eleven skal:

- D2.4.1 forstå tilnærmingen til hendelsen og viktigheten av samhandling med politiet ved tilsiktede hendelser og terrorsituasjoner
- D2.4.2 vite om politiets arbeidsmetodikk ved terror og tilsiktede hendelser
- D2.4.3 forstå prinsippene i PLIVO-prosedyren

D3 Samvirkeaktører og samvirke under hendelser

Læringsmål

D3.1 Samvirkeaktører og samvirke under hendelser

Eleven skal:

- D3.1.1 vite om de ulike nødetatenes organisering og oppgaver
- D3.1.2 vite om Totalforsvaret som konsept og brann- og redningsvesenets rolle

- D3.1.3 forstå de ulike prinsippene for krisehåndtering (ansvar, nærhet, likhet, samvirke) D3.1.4 forstå roller og grensesnitt mellom samvirkeaktørene

D4 Innsatsledelse under hendelser

Læringsmål

D4.1 Innsatsleders kunnskaper og ferdigheter

Eleven skal:

- D4.1.1 vite om grunnleggende psykologiske teorier der innsatsledere og innsatspersonell blir utsatt for psykiske belastninger som påvirker deres evne til å bearbeide informasjon, samhandle med andre og ta beslutninger i krevende situasjoner
- D4.1.2 vite om de kognitive og sosiale ferdighetene til innsatsleder som er avgjørende for besluttsom, effektiv og sikker innsatsledelse
- D4.1.3 vite om muligheter og begrensninger ved bruk av ulike teknologiske hjelpemidler som informasjonshåndtering og beslutningsstøtte

D4.2 Organisering av innsatsen

Eleven skal:

- D4.2.1 forstå hvordan en innsats organiseres slik at kontrollspennet er håndterbart i alle ledd
- D4.2.2 beslutte tydelige mål og rammer for innsatsen
- D4.2.3 forstå betydningen av roller og ansvar til innsatslederfunksjonen, opp mot UL, ILKO og 110
- D4.2.4 beslutte bruk av lederstøtte og sektorisering
- D4.2.5 lede innsats, herunder organisering og fordeling av arbeidsoppgaver

D4.3 D4.3 Systematisk innsatsledelse

Eleven skal:

- D4.3.1 forstå fordelene med en standardisert ledelsesmetodikk som på en gjenkjennerbar og forutsigbar måte brukes for å håndtere forskjellige typer hendelser uavhengig av størrelse og omfang
- D4.3.2 forstå og forklare systematisk ledelse basert på 7-trinnsmodellen og proaktiv potensialbasert tilnærming for å kunne lede og ta beslutninger
- D4.3.3 beherske bruk av samband, plotting og sektorledermøter til å opprettholde felles situasjonsforståelse gjennom hele innsatsen
- D4.3.4 lede brann- og redningsvesenets samhandling og deltagelse i statusmøter i ILKO

D4.4 Operativ psykologi

Eleven skal:

- D4.4.1 vite om prinsippene for god kommunikasjon og hva det betyr å identifisere og adressere det som hindrer god kommunikasjon på individnivå
- D4.4.2 forstå begrepet situasjonsbevissthet

- D4.4.3 forstå hvilke elementer som bidrar og påvirker beslutningsprosessen
- D4.4.4 vite om prinsippene for hvordan hukommelsen fungerer og tiltak som kan hindre at viktig informasjon blir glemt
- D4.4.5 forstå mekanismen akutt stress og forskjellen mellom akutt og kronisk stress
- D4.4.6 vite om tiltak som bidrar til at akutt stress får minimale negative konsekvenser
- D4.4.7 vite om mekanismen utmattelse og kunne iverksette tiltak som bidrar til at utmattelse ikke medfører økt risiko og/eller redusert effektivitet

D4.5 HMS på skadestedet

Eleven skal:

- D4.5.1 kjenne til sikkerhetsutstyr, rutiner og systemer som ivaretar mannskapenes sikkerhet
- D4.5.2 forstå helsemessige konsekvenser ved eksponering av brannrøyk og kjemisk helsefare
- D4.5.3 forstå risikovurderinger, ta beslutninger, informere om disse og gjøre tiltak under hele innsatsen for å unngå ulykker og helsemessige skader på eget personell og andre personer i området

D4.6 Mediehåndtering under en innsats

Eleven skal:

- D4.6.1 kjenne til medias arbeidsmetoder og prinsipper for mediehåndtering under innsats
- D4.6.2 vite om medias og befolkningens informasjonsbehov, og forstå hvordan tradisjonelle og sosiale media kan brukes til å gi tidskritisk informasjon
- D4.6.3 selvstendig gjennomføre et intervju med en journalist på et skadested

D5 Etterarbeid etter innsats

Læringsmål

D5.1 Rapportering

Eleven skal:

- D5.1.1 forstå og kunne kvalitetssikre rapportering i BRIS
- D5.1.2 forstå, vurdere og kunne følge opp eget internkontrollsystem
- D5.1.3 forstå og forklare oppbygging og utarbeidelse av skriftlig evalueringsrapport D5.1.4 vite om DSB-CIM som rapporteringsverktøy

D5.2 Kollegastøtteordning, debriefing og defusing

Eleven skal:

- D5.2.1 lede defusing
- D5.2.2 vite om kollegastøtteordning og debriefing

Overordnet vakt

D6 Lovmessige forutsetninger og forebyggende elementer

Læringsmål

D6.1 Lover og forskrifter for brann- og redningsvesenet generelt

Eleven skal:

- D6.1.1 vite om lover og forskrifter som regulerer brann- og redningsvesenets oppgaver og myndighet, herunder brann- og redningsvesenets plass i det kommunale system
- D6.1.2 vite om brann- og eksplosjonsvernloven med forskrift om brannforebygging, sett i sammenheng med plan- og bygningsloven
- D6.1.3 vite om andre gjeldende lover og forskrifter som er av betydning for å pålegge umiddelbare, kompensierende tiltak
- D6.1.4 beslutte nødvendige tiltak for å opprettholde brann- og rømnings-sikkerheten med bakgrunn i brannlovgivningen

D6.2 Rolleforståelse

Eleven skal:

- D6.2.1 forstå hvilken rolle brann- og redningsvesenet har, når det gjelder myndighetsutøvelse for å ivareta brannsikkerhet
- D6.2.2 forstå hvilken rolle brann- og redningsvesenet har i utførelsen av andre nødetaters oppgaver
- D6.2.3 vite om Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps (DSB) oppgaver og ansvar som nasjonal brannmyndighet
- D6.2.4 vite om kommunale krav til beredskapsplikt og rollen brann- og redningsvesenet har ift. kommunen og Statsforvalteren

D6.3 Økonomiske og rettslige forhold

Eleven skal:

- D6.3.1 vurdere hvilke tiltak som er hensiktsmessig å ta, også for å unngå økonomiske krav fra eier eller bruker
- D6.3.2 vite om strafferettslig forfølgelsesprosess

D6.4 Bekymringsmeldinger, ulovlig og feil bruk av objekter

Eleven skal:

- D6.4.1 vite om krav til dokumentasjon for eier og bruker (jf. §10 i forskrift om brannforebygging)
- D6.4.2 forstå paragrafer i brannlovgivningen som er relevante ift. feil og ulovlig bruk av objekt
- D6.4.3 vite om saksgang og sanksjonering som virkemiddel
- D6.4.4 vite om tillatelser som gis til arrangementer og kontrollere at krav til arrangøren er oppfylt
- D6.4.5 beslutte tiltak etter brann- og eksplosjonsvernlovens § 37 og forskrift om brannforebygging § 4 og §10 ved klare avvike på brannsikkerheten

D7 Analyser og planverk

Læringsmål

D7.1 ROS-analyse

Eleven skal:

- D7.1.1 vite hvordan ROS-analyser gjennomføres for å kartlegge risiko og sårbarheter i kommuner, brann- og redningsvesen og virksomheter
- D7.1.2 forstå hvordan ROS-analyser benyttes som verktøy i det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet og som grunnlag for forebyggendeanalyser og beredskapsanalyser

D7.2 Forebyggende analyse og grunnleggende brannforebygging

Eleven skal:

- D7.2.1 vite hvordan forebyggendeanalyser gjennomføres for å analysere forebyggendebehov innenfor brann- og redningsvesenets ansvarsområde
- D7.2.2 vite hvordan planer for gjennomføring av det brannforebyggende arbeidet utarbeides basert på ROS-analyse og tilhørende forebyggendeanalyse

D7.3 Beredskapsanalyse

Eleven skal:

- D7.3.1 vite hvordan beredskapsanalyser gjennomføres for å analysere beredskapsbehov for brann- og redningsvesen
- D7.3.2 vite hvordan plan for organisering, bemanning og utrusting av brann- og redningsvesenet beredskap utarbeides basert på ROS-analyse og tilhørende beredskapsanalyse

D7.4 Beredskapsplaner for brann- og redningsvesenet

Eleven skal:

- D7.4.1 vite hvordan beredskapsplaner for brann- og redningsvesenet utarbeides med bakgrunn i en beredskapsanalyse
- D7.4.2 forstå sammenhengen mellom analyser og planer, og hvordan objektplaner og beredskapsplaner kan benyttes for å sikre effektive innsatser og håndtering av uønskede hendelser

D7.5 Variable forebyggende- og beredskapstiltak

Eleven skal:

- D7.5.1 kjenne til ulike forebyggende tiltak og beredskapsmessige tiltak som brann- og redningsvesenet har anledning til å iverksette i en tidsbegrenset periode ved forhøyet risiko eller akutte uønskede hendelser
- D7.5.2 beslutte og iverksette variable og tidsbegrenset forebyggende- og beredskapstiltak

D8 Evaluering og læring

Læringsmål

D8.1 Evaluering av branner og innsatser

Eleven skal:

- D8.1.1 forstå hvordan innsatser evalueres ved hjelp av evalueringsmetoder og -verktøy D8.1.2 vurdere en gjennomført innsats og kvaliteten på utøvelsen av innsatsledelse

D8.2 Erfaringslæring lokalt og nasjonalt

Eleven skal:

- D8.2.1 kjenne til metoder og prosesser for læring på individ- og organisasjonsnivå, samt på nasjonalt nivå
D8.2.2 vurdere resultatet av evalueringer opp mot analyser og planer som ligger til grunn for brann- og redningsvesenets organisering, bemanning og utrusting
D8.2.3 vurdere forbedringspunkter for egen organisasjon
D8.2.4 vite hvordan man sikrer at forbedringspunkter blir formidlet, fulgt opp og implementert i eget brann- og redningsvesen
D8.2.5 vite hvordan man formidler forbedringspunkter, erfaringer og anbefalinger til andre brann- og redningsvesen og til nasjonale brannmyndigheter

D9 Informasjon og media

Læringsmål

D9.1 Kritisk informasjon til befolkningen

Eleven skal:

- D9.1.1 vite hvordan brann- og redningsvesenets formål, hensikt, samfunnsmessige rolle og funksjon synliggjøres gjennom kommunikasjon
D9.1.2 vite hvilken informasjon befolkningen har behov for både generelt i forbindelse med brannforebygging og spesielt ved forhøyet risiko eller akutte inntrufne uønskede hendelser
D9.1.3 forstå prinsipper for risiko- og krisekommunikasjon til å utarbeide budskap og plan for kommunikasjon

D9.2 Media som informasjonskanal og samarbeid med journalister

Eleven skal:

- D9.2.1 kjenne til hvordan journalister og tradisjonelle nyhetsmedier arbeider og hva som bidrar til at en sak blir aktuell i nyhetsbildet
D9.2.2 forstå hvordan man etablerer og opprettholder et godt samarbeid med journalister
D9.2.3 selvstendig kunne planlegge og gjennomføre en orientering for tradisjonelle nyhetsmedier

D9.3 Bruk av sosiale media

Eleven skal:

- D9.3.1 forstå betydningen av sosiale medier som kommunikasjonskanal
- D9.3.2 forstå muligheten sosiale medier gir til å formidle informasjon til befolkningen

11. Litteratur

Pensum:

- [LOV-2002-06-14-20](#) Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) (2002-06-14)
- [FOR-2002-06-26-729](#) Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (2002-06-26)
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, *Forskrift om brannforebygging*
- LOV-1992-09-25-107 *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*
- [LOV-2005-06-17-62](#) Arbeidsmiljøloven. Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven). (2005-06-17)
- LOV-2011-06-25-45 Lov 25. juni 2010 nr 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, *Veiledning om enhetlig ledelsessystem (ELS), 2011*
- Brannfysikk – fra teori til praksis av Guttorm Liebe
- Brann i bygg – Konstruksjoner, sikkerhet og taktiske vurderinger. Guttorm Liebe (2016)
- Justis – og politidepartementet, St. meld nr. 10, *Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet – 2016- 2017 **
- Politiets beredskapssystem del1 (PBS1) *
- Taktikkboken - en håndbok i systematisk ledelse av slokkeinnsatser mot bygningsbranner Magnus Mattsson og Linus Eriksson. Norsk brannvernforening 2017. ISBN 978-82-7485093-4
- Operativ psykologi (Kap 5, 6, 9 og 17) *. Jarle Eid og Bjørn Helge Olsen (red). Fagbokforlaget, 2005*
- Veiledning i mediahåndtering av Ole Geir Herland (Lesehefte NBSK 2015)
- Lunde, I.K. (2014). Praktisk krise- og beredskapsledelse
- DSB (2014). *Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen*. Rake, E. L. & Sommer, M. (2017). *Beredskapsanalyse: en innføring*. Notat til emnet
- Beredskapsledelse ved Høgskulen på Vestlandet. Rake, E. L. & Sommer, M. (2018). *Innføring i Beredskapsanalyse og Forebyggende analyse*
- Notat Høgskulen på Vestlandet. (Under utarbeidelse)
- Pollestad, B., Steinnes, T. & Sommer, M. (2017). Systematisk øving og læring innen beredskap. Notat til emnet Beredskapsledelse ved Høgskulen på Vestlandet
- Sommer, M., Pollestad, B. & Steinnes, T. (2019). Beredskapsøving og -læring. (Bok under utarbeidelse)
- Håndbok for den norske redningstjenesten. Ikke ferdig - Sendt på høring i mars 20118
- What's Burning? The RAWFS Heuristic on the Fire Ground (Lipshitz & Strauss)

Støttelitteratur:

- [Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Forskrift om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen \(kjemikalieforskriften\)](#)
- [Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Veiledning om røyk- og kjemikaliedykking](#)
- [Justis – og politidepartementet, Håndbok for redningstjenesten, 2008 \(høring 2018\)](#)
- [Beslutningstaking i operative situasjoner \(Foredrag av Bjørn Helge Johnsen\)](#)
- [Beslutningstaking i operative settinger \(PowerPoint-presentasjon ved Bjørn Helge Johnsen\)](#)
- [Justis – og politidepartementet, St. meld nr 22, Samfunnssikkerhet – samvirke og samordning, 2007- 2008](#)
- [Veileder for mediahåndtering og kommunikasjon til bruk for IUA ved statlige aksjoner mot akutt forurensning \(Kystverket oktober 2010\)](#)
- [Veileder for kommunal Atomberedskap – Statens strålevern \(2017\)](#)
- [Informasjon om prosjektoppgave Beredskapsutdanning trinn 3 \(Lesehefte\)](#)
- [Sivilbeskyttelsesloven - en praktisk og juridisk veileder av Erik Furevik](#)
 - MSB (2005). Taktikk, ledning, ledarskap
 - NOGP (2015). The foundation for incident command
 - DSB (2014). *Risiko- og krisekommunikasjon*. Temaveiledning

12. Andre forhold

Kursplanutvalget har som intensjon at kursplanen skal gi fleksibilitet til kursarrangør når kurset skal planlegges og gjennomføres. Det kan for eksempel gi seg utslag i hvordan kursarrangør velger å sammenstille kursperioden, og det stilles ingen krav til at kursukene må gjennomføres samlet. Samtidig forventer kursplanutvalget at kursarrangør til enhver tid vurderer undervisningsmetodene som kan utnyttes i opplæringen. Herunder at kurset totalt sett gir opplæring til innsatsfunksjoner, og således må det gjenspeiles i undervisningen.

Endringene fra forrige kursplan har tatt utgangspunkt i at det totale løpet på Ledelse trinn D, må prioritere innsatsrelatert opplæring.

Kurset anbefales revidert etter fastsatte retningslinjer for kursutvikling og revisjon av kursplaner.

Kursarrangør vurderer søknader, og de kan avslå tildeling av kursplass dersom det er for mange søkere i forhold til antall plasser.

Kursplanutvalget:

Jan-Erik Andersen, rådgiver NBSK

Svend Robert Berthelsen, seniorrådgiver DSB

Dag Svindseth, Brannsjef Østre Agder Brannvesen (Arendal) Tor Arne Elvrum, brigadesjef OBRE

Øyvind Seth (Tidligere leder forebyggende avd. Ålesund brann- og redning Morten Sommer, førsteamanuensis Høgskulen på Vestlandet

Kåre Einar Skogsrud, fagansvarlig NBSK

Bjørge Steinsvik, Prosjektleder og seniorrådgiver NBSK